

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Alexandru Herlea.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 Lei. | Negyed évre — — — 5 Lei.
 Fel évre — — — 10 — | Egyes szám ára — — — 30 bani
 Nyilttér évenként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Tűzoltóságunk kérdése.

Szászváros rendezett tanácsu város adófizető polgársága már a világháború kitörése előtti idők óta szomorúan tapasztalja, hogy tüzek esetén élet- és vagyonszüksége nagy veszélyben forog, mert városunknak az utolsó 8 esztendőben nem volt rendes tűzoltósága. E lap hasábjain már 1914. május 31-én mindnyájunk jól felfogott érdekében reámutattunk arra, hogy tűz esetén rendes tűzoltóság és kellő szerelvények nélkül polgárságunk élet- és vagyonszüksége szomorú helyzetbe juthat. Azóta is több ízben sürgettük a rendes tűzoltóság felállítását és a szükséges szerelvények beszerzését, a meglévők jókarba hozását, de — sajnos — eredménytelenül.

Városunknak régebben egy kitűnően begyakorolt s jól felszerelt önkéntes tűzoltósága volt, amely papiroson ma is létezik, de amely már 7—8 éve nem ad életjelt magáról. A háborús nyomorúságok, bajok, tűzoltóságunkat is elsorvasztották s ma ott állunk, hogy a „kényszer-tűzoltóság“ felállítását sürgetjük meg.

A régi tűzrendészeti szabályok értelmében a tűzrendészet feje a rendőrkapitány, ámde a rendőrség államosításával — úgy tudjuk — ez a hatáskör nagyrésztben a városi tanácsra ruháztatott. Bár miként is álljon a dolog, a városi tűzoltóság évek óta vajudó kérdéséül dőlőre kell vinni s akár az „önkéntes tűzoltóság“ életre keltésével, akár a „kényszer-tűzoltóság“ avagy „fizetési tűzoltóság“ felállításával és a tűzoltó szerelvények jókarba hozásával a város polgárságának élet- és vagyonszüksége biztosítani kell.

A múlt számunkban leirt tüzesetnél tapasztaltuk, hogy kellő szerelvények s főleg vízfecsckendők nélkül még szakadó esőben sem lehetett a tüzet, mielőtt nagyobb pusztítást nem okozott volna, eloltani. A rendőrfőkapitánynyal az élén kivonult rendőrség, katonaság és polgárság derekas munkát végzett, a tüzet lokalizálta, de eloltani kellő és jól működő vízfecsckendők nélkül nem bírta.

A közelgő forró nyárban könnyebben keletkezhetnek tüzek, melyekkel szemben, ha hiányzik a begyakorolt tűzoltóság és jól működő tűzoltó-szerelvény, tehetetlenül fog állani a lakosság. A mai drága világban, amikor az értékek, javak árai a békebeliekét 7—800 szorosán felülmulják, ma, amikor olyan nehezen lehet beszerezni háztartási, ipari, gazdasági cikkek, ma, amikor az építkezés a munkabérek és építőanyagok horribilis drágasága miatt szinte lehetetlen, kétszeres kötelelességünk mindent elkövetni, hogy a polgárság meglévő vagyona, testi épsége az oly könnyen támadható tüzek martalékává ne váljék.

Azt hisszük, a város összalakosságának óhaját tolmácsoljuk, amikor e sorokat az illetékes hatóságok figyelmébe ajánljuk s kérjük, hogy a tűzoltás évek óta elhanyagolt kérdését mielőbb a városi polgárság teljes meg-

nyugtására oldja meg. A régi önkéntes tűzoltóság életben lévő, munkabíró tagjaiból, továbbá fizetett tűzoltókból (akik felváltva éjjel-nappal állandó tűzörségi szolgálatot teljesítenének) és a katonai parancsnokságtól e célra kikérendő s tűzoltásban jártas legénységéből össze lehetne állítani egy olyan tűzoltóságot, amely szükség esetén azonnal a tűz színhelyére érkezve, elejét tudná venni nagyobb bajoknak.

Ifj. Szántó Károly.

A bon-ok beváltása Szászvárosban.

A 40 százalékos bonok kifizetése folyó hó 28-án, hétfőn Szászvárosban is kezdetét veszi. Illetékes helyen szerzett információk szerint először a nagyobb összeget beváltó bankok, nagyobb vállalatok, kereskedők és magánosok bonjai kerülnek beváltásra, hogy ezáltal minél hamarabb nagyobb összegek kerüljenek forgalomba. A beváltás a múlt számunkban leközölt módok szerint történik s hosszasan fog tartani, mert az adótartozások levonásának eszközzésére szükséges kimutatások elkészítése időt vesz igénybe. A kifizetést a helybeli városi adóhivatal teljesíti. A községek a kir. adóhivatalnál veszik fel a pénzt s már tegnap, f. hó 26-án megkezdtek ezek kifizetését.

Magyarország elhelyezkedése az európai politikában.

N. Solpary francia újságíró előtt Apponyi Albert párisi missiójáról és Magyarország politikai jövőjéről a következőleg nyilatkozott:

— A háború kitörése óta először történik, hogy Magyarország képviselője más hatalmak megbízottaival együtt ülhet a zöld asztalnál. Végre felszabadultunk az erkölcsi blokádnak egy nemétől, a melyet az események teremtettek meg. Alkalmam nyílt arra, hogy ismerethessem hazám intencióit a jelenben és a jövőre nézve. A nemzetek ligájának föderációja, amely bizonyos mértékben előkészíti a befogadást a nemzetek szövetségébe és a melyben a jelen idők minden fontos kérdését megvitatják, — e napokban ül össze, hogy megállapítsa napirendjét a közgyűlésnek, a melyet június hónap folyamán tartanak meg Genfben.

Ebben a pillanatban Magyarország egyetlen célja az építés a romokon; a lehető legjobb kihasználása annak, amit a trianoni egyezmény neki meghagyott: értékesítése ama nagy munkaerőknek, a melyekkel ez az ország tagadhatatlanul rendelkezik.

— Francia barátomat az a kérdés érdekli, hogy Magyarország az általános európai politikában milyen szerepre lesz hivatva? Kezdek észrevenni, hogy honfitársaimban van érzék a rend és munka iránt. Jelezni akarom a bolsevista veszedelem fenyegető voltát; annak szükségét, hogy nyugati Európa körül egészségügyi kordont kell venni és hogy a

fenyegetett országok erejét egy hadseregbe kell egyesíteni, a melyik francia parancsnokság alatt örködjék a civilizált világ kapuinál. Remélem, megértik ennek az intézkedésnek feltétlen szükségét.

— Magyarország nem akar kalandokba bocsátkozni, aki a házat újraépíti, az nem akar összeveszni szomszédjával.

— A trianoni béke és a kísérőlevél ez idő szerint a mi tevékenységünk alapja.

— Danielou urat a francia külügyek másodállamtitkárává nevezték ki. Ezt a kinevezést Magyarországra nézve szerencsének tartom. Számítok arra, hogy Danielou urral rövid időn belül találkozni fogok.

Menjünk a hóba.*

Milyen fehér az ut. Menjünk a hóba, hagyd itt ma ezt a sápadt koronát, amit a villanylámpa-gloriola munkára hajló honlokodnak ad.

Levetném én is most egy alkonyatra a fáradságom: szürke rabruhám, s hagynám, simuljon drága égi vatta éber sebemre altató-puhán.

Ilyenkor, egyszer... szálltunk még a hóba, tündér-karácsony volt, emlékezel? (A csolnakunk sohasem siklott azóta boldogság kék partjához oly közel.)

Hó volt a fákon vagy tündér-kelengye? Szél járt felettünk vagy varázs-fogat? S havasra vittek vagy a végtelenbe a párás, zuzmarás mokány-lovak?

Fenn házikó várt — mint a Grimm-mesé-
[ben —
és pattogó tűz és arany tea,
s hórengetegben nagyra nyílt sötétben
bennünk egy vérvörös azálea...

Azért — fehér az ut — menjünk a hóba, fogadd el azt a fényes koronát, amit a pelyhek csillagzuhogója a multba fordult homlokodnak ad.

Áprily Lajos.

* Mutatványul a Kolozsvárt megjelenő „Pásztortűz“ c. irodalmi, művészeti és társadalompolitikai hetilapból.

NAPI HIREK.

— Minden magyar embernek kötelessége belépni az EMKE tagjai közé. Tagul jelentkezhetni a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. papírüzletében. Tagsági díj 20 lei éventé. Alapító tag 500, örökös tag 1000 leit fizet egyszerismindenkorra.

— Halálozás. Városunk köztisztelőben álló pálgárát, Nerhaft József vendéglőst nagy csapás érte: bátyja, Nerhaft Antal katonai fő-törzsállatorvos Mezőkövesden f. hó 18-án 54 éves korában meghalt. Nagy részvét mellett temették el. Halálát felesége siratja.

— **Eljegyzés.** Dr. Kugel Ede aradi orvos eljegyezte dr. Schulhof Zsigmond dévai ügyvéd leányát, Ágneszt.

— **A helybeli „Egyesült ref. szomszéd-ság“** f. hó 21-én a Magyar Kaszinó helyiségében Bodor János ref. lelkész elnöklete alatt évi rendes közgyűlést tartott, amelyen az egyesület vezetősége híven beszámolt az egyesület egyévi működéséről. A közgyűlés után a „Transsylvania“ szállodában — régi szokás szerint — társasbéd volt, amelyen az egyesület tagjai nagy számmal vettek részt.

— **Megszűnnek az ünnepek.** A kormány tagjai Avarescu tábornok elnöklete alatt minisztertanácsot tartottak, melyen elhatározták, hogy január 24-ét is ideértve minden nemzeti ünnepet május 10-én ülnek meg. Ez a rendelkezés az uralkodópár névnapjára nem vonatkozik.

— **A segélybélyek kötelező használata luxuscikkeknél.** A „Keleti Ujság“ írja: 5059-20. számú decret törvény alapján a népjóléti miniszterium elrendelte a segélybélyeg kötelező használatát minden luxuscikkre. Tehát újabb adóról nincs szó, miután nem is a pénzügyminiszterium hatáskörébe tartozik és a befolyt összegek a rokkant katonák segélyezésére szolgálnak. E rendelet a segélybélyeg alkalmazását a következő felosztások alapján kívánja megvalósítani. A posta és távirda osztálynál minden feladott küldemény után, amint azt annak idején megirtuk. A pénzügyi bélyegek mellé számlára, nyugtára stb. A hitel- és pénzváltó intézeteknél, hálókocsiknál, kereskedelmi váltóknál minden faktura után 25 bani. Ezek állandó illeték alá tartoznak, tekintet nélkül a számlázott összeg nagyságára. Progresszivek a mozi és színház vagy bármely estély után, melyekre belépőjegy szükséges. A törvény megállapítja a luxuscikkeket, melynek eladásánál szintén segélybélyegre van szükség. E szerint autók, ékszerek, ezüstművek, parfümök, csipkék, selymek 1/2 és minden művészi tárgy eladása után. Hasonló értelemben luxuscikk minden szőrmeáru, szőnyeg, női ruha, ha ezeknek értéke meghaladja a kétezeröttszáz lejt. A női kalapok, ha értékük hatszáz lejt meghalad és a butorok, ha egy szobaberendezés tizezer lejt értéket meghalad. Ezen tárgyak után a következő segélybélyegek rovandók le a kereskedők útján a közönségtől. Két lejt minden száz lei és annak tört része után, ha az összeg az ezer lejt nem haladja meg. Harminc lejt minden ezer lejt és tört része után, ha ötezer lejt nem halad meg. Negyven lejt minden ezer lejt után, ha az összeg tizezer lejt nem haladja meg és ötven lejt minden ezer lejt után tizezer lejt felül. A fogyasztás alá eső cikkek után segélybélyeg rovandó le az éttermek, kávéház, cukrázda, sörcsarnok, bodega stb. Öt lejtig huszonöt bani, husz lejtig ötven bani, ötven lejtig két lejt és minden száz lejt után két lei. Tejcsarnokban a tíz lejtig elfogyasztott ételek illetékmentesek. Ezeknek ellenőrzésére a tulajdonosok kötelesek blokkokat használni, melyen a fogyasztott áruk összegét és a dátumot kell feltüntetnie.

— **Halálozás.** Munzáth Gusztáv ny. Máv. főraktárnok f. hó 24-én 63 éves korában meghalt. Temetése f. hó 26-án délután ment végbe nagy részvét mellett a rom. kath. egyház szertartása szerint.

— **A román állampolgárok magyar értékpapirjai érdekében.** A minisztertanács foglalkozván a magyar pénzügyi kormány azon rendeletével, mely a Magyarország területén levő értékpapírok lebélyegzését rendeli el, megbizta D. I. Lepedatu miniszteri delegáltat,

hogy keressen a magyar kormánnyal összeköttetést az iránt, hogy a román állampolgárok Magyarországon őrzési letétben levő értékpapirjai a lebélyegzés alól mentesíttessenek.

— **Husvételi népszokás.** Husvétkor a keresztény szivekbe öröm árad, mert az, akit Megváltójaként tisztel, feltámadt. Igaz lett minden hirdetett szava. Ezen az örömtünnepen a fiúk elmennek az ismerős házakhoz, hogy megöntözzék a kis és nagy lányokat és egyúttal sok jót kívánnak az egész családnak. A leány szülői ezt nem hagyják jutalom nélkül, mert megajándékozzák a locsolókat szép piros tojás, illatos virággal és édes cukorkákkal. A kútnál is történik ilyen locsolási jelenet. Jancsi megöntözi Jutkát, de ezért nem kap piros tojást, mert Jancsi egy vödör vízzel és nem illatos parfümmel önti nyakán Jutkát. De azért Jutkának mégsem szabad haragudni, mert ez régi népszokás, amelyet minden husvét ünnepén megismételnek és másnap Jutka következik az öntözés sorrendjében.

— **Kinek van joga rekvirálni.** A „Keleti Ujság“ írja: Az élelmezési államtitkárság körrendeletben értesítette a megyék és városok közlélelmezési bizottságainak vezetőit, hogy egyedül az államtitkárságnak van joga terményt, vagy élőállatot rekviráltatni. Az államtitkárságnak ugyanis tudomására jutott, hogy úgy katonai, mint polgári részről jogtalan rekvirálások történnek. Magát a rekvirálást a közlélelmezési delegátusok hajtják végre, kivételes esetekben, ahol még nincs delegátus ki nevezve, a közlélelmezési bizottság vezetője. Ezenkívül csupán a megyei gazdasági felügyelőknak van joguk terményt rekvirálni, de csupán vetőmagszükséglet fedezésére.

— **A „Dévai Uránia Részvénytársaság“** f. év. március 6-án délelőtt a „Dévai Takarékpénztár Rt.“ üzleti helyiségében évi rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal 1. Elnöki megnyitó, jegyző, jegyzőkönyvi hitelesítő kijelölése. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, az 1920. évi zárszámadások előterjesztése, a tisztanyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat tárgyalása és a felmentvény megadása. 3. Az alapszabályok 31. §-sa szerint bejelentett esetleges indítványok tárgyalása. A részvények a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a Dévai tak.-pénztárnál letétbe helyezendők.

— **Eltűnt egy kisfiu.** F. hó 7-én Marosvásárhelyen egy 9 éves kisfiu eltűnt szülői lakásáról. A gyermek barátainak előadása szerint, Kocsárd felé utazott, magát hadiárvának adja ki és nevét változtatja. Kérem, ha valaki tud róla, értesitse aggodó szülőit, Kőszegi Mihály, Marosvásárhely, Str. Moriu 5. sz. címre.

— **Baleset.** A napokban Fenyő Lajos dévai p. ü. s. titkár hivatalos útjában Bisztricsányi Ernő kocsiján Szászvárosra igyekezvén, Szászváros közelében a lovak megvadultak, a kocsit felborították, mire a bentülők kiestek. Fenyő titkár lábszárcsont repedést, Theodor Ádám tordosi gör. kel. lelkész pedig csekélyebb horzsolást szenvedett. Fenyő s. titkár másnap kocsin ment vissza Dévára, ahol ápolatását megkezdte.

— **Hamisított dollár és lira a budapesti piacon.** Az utóbbi napokban a budapesti pénzügyintézeteknél észrevették, hogy rengeteg hamis valuta. különösképpen dollár és lira került forgalomba. Legutoljára három hónap előtt történt, hogy a budapesti piacot hamisított dinár bankjegyekkel árasztották el és akkortól kezdve úgy az ügynökök, mint a bankok az ügyfelektől csak pontos számjegyzék ellenében vették át a dinárokat és így is adják tovább. Két nappal ezelőtt egyik

tekintélyes budapesti bank főpénztárosához érkezett vissza az egyik fél, kezében 300 dollárral, melyet ugyanettől a banktól vásárolt. Az illető fél, a pénztáros legnagyobb meglepetésére kijelentette, hogy a dollárok nem valódiak, hanem jól sikerült hamisítványok, ez a további pontos vizsválat folyamán be is igazolódott. Jó lesz óvatosnak lenni!

— **Jelmezestély Déván.** A város parkirozása céljából nagy jelmezestélyt rendeznek Déván a Városi Színházban március 5-én este. Védnökül Janza Vazul prefektust és Dimitriu Miklós ezredest nyerték meg. Az estélyre szóló meghívók személyre szólanak és belépés alkalmával a legszigorubban számon kéretnek. A rendezőség arra kéri a meghívottakat, hogy amennyiben nem jelmezben jelennének meg, feltétlenül bál ruhát öltsenek fel.

— **A szászvárosi vasuti állomás várótermeiről** irt panaszaink nyitott fülekre találtak — s amint értesültünk — ma-holnap a katonaság által lefoglalt 3-ik osztályu váróterem visszaadatik rendeltetési céljának. Az erre vonatkozó tárgyalások most folynak s reméljük, hogy az utazóközönség érdekeinek megfelelően fog megoldást nyerni ez az ügy is.

— **Esnek az árak!** A világháboru alatti drágulás mélyen sújtotta a szegényebb néposztályok tömegeit s bizony a napi sajtóban az árak eséséről olvasható hírek nagy megkönnyebbülést szereztek azoknak, akiket a háboru drágasága agyonkínzott. Alig pár hét előtt még 35 lei volt a cukornak kilója, s ma már 22 lei az ára s rebesgetik, hogy ennél olcsóbban is lehet már ezt az elsőrendű szükségletet beszerezni. Bár már a vasuti személy és áruszállítás olcsulásáról irhatnánk!

— **Uj szérum a tuberkolozis ellen.** Spaligher francia orvostudós nemrég számolt be több éves kutatásairól, amelyeket a tüdővésszel kapcsolatban végzett. Spaligher tanár már 1913-ban és 1914-ben a maga módszere szerint beoltott több tuberkulotikus beteget. Utána még néhányszor különböző befecskendezésekkel alkalmazott. Az eredmény teljesen kielégítő volt, amennyiben azok, akiket kezelte, négy évet töltöttek a harctéren és a mikor visszatértek, betegségüknek nyoma sem volt, sőt még visszaesés sem volt észlelhető. Igen sok orvos, aki Spaligher eljárását alaposan megismerhette, úgy nyilatkozott, hogy Spaligher fölfedezése a tuberkulozis eddigi kezelési módjainak teljes fölborítását jelenti.

— **Ebzárlat.** Elvan rendelve hatóságilag az ebzárlat, ennek dacára, még mindig látunk szájkosárnélküli kutyákat az utcán. Nem ártana, ha az illetékes hatóság az ilyen utcán sütkérező kutya tulajdonosát jól megbüntetné, mert az mégsem járja, hogy a polgárság ki legyen téve annak, hogy bármelyik pillanatban egy ilyen kutya harapása miatt 3—4 hétre a Pasteur-intézetbe kerüljön.

— **TársasvacSORA.** A „Szászvárosi Vendéglősök, Korcsmárosok és Szállodások Italelárusító Részvénytársasága“ az ez évi rendes közgyűlés utáni napokban a Brotschi-féle vendéglőben társasvacSORát rendezeti, amelyen a tagok nagy számban vettek részt. A virágzó ifju részvénytársaság társadalmi uton is szorosabb kapcsolatot igyekszik létesíteni tagjai között az ilyen természetű barátságos összejövetellel.

— **A C. F. R. vezérigazgatóságához** ezentul — a vezérigazgatóság legújabb rendelete értelmében — úgy a hivatalos mint a magántávíratok csak román nyelven intézhetők, mivel magyar fordító osztály nincsen s így a magyar nyelvű távíratokat nem értik meg s azok elintézés nélkül maradnak.

— A magyarországi szőlők válságos helyzete. Az általános nagy áremelkedések kapcsán a borkonjunktura révén a szőlősgazdák Magyarországon tavaly jól szüreteltek. Mtnél rosszabbak lettek a munkáltatási viszonyok, minél kevésbé kaphatta meg a szőlő talaja elvesztett erejéért pótlásul a trágyát, annál drágább lett a bor, látszólag annál nagyobb hasznot húztak a szőlősgazdák. Mert csupán látszólagos volt a nagy haszon: évenként át erősen rámeteszték a tőkét, elmulasztották a költséges permetet, fújtatást, kapálást, úgy hogy a szőlők rendkívül elhanyagolt állapotban vannak, tőke és talaj egyaránt kivannak zsarolva, különösen a két év előtti és a tavalyi szénkénehány volt végzetes. A szerencsének tartott jövedelmet szívesen adná oda a legtöbb gazda, csak szőlővessző trágyát kaphatna érte. Mert ez a két dolog kell legesősorban. Ezek nélkül régít megtartani, újat csinálni nem lehet. Nemrégiben a szőlősgazdák azután mozgalmat indítottak, hogy a szőlőgazdaság terén javulás álljon be és hogy a veszendőbe indult magyarországi szőlőket megmentésük.

— A modern fényképezés fejlődése. A fejlődés örök törvényei mindenre kiterjednek és érvényesülnek. A fényképezés magas színvonala ma már fontos jelentőségű lett s így nem csoda, ha e téren is az újítások sokféleségeivel találkozunk. Nagyobb városokban a fényképezést művészi tökélyre emelték s a mikor Róna Jenő helybeli jóhírnevű fényképész ujabban a jelmezes estélyek szereplőit mélyen leszállított árban fényképezi le, tanujelét adta annak, hogy a fényképezést művészi színvonalra emelni e vidék is hivatva van. A festői jelmezekben lefényképezett egyének „portrait“-i nála megtekinthetők.

— Magántáviratok díja Jugoszláviába és Olaszországba. A postaigazgatóságtól kapott értesítés szerint ezentul a Jugoszláviába és Olaszországba szóló táviratok díja szavanként 1 leu 70 bani lesz.

— Az Egyesült-Államok és a német kábelek. Washingtonból jelentik: Ujból megkezdte tárgyalásait az a szövetségi bizottság, amely a versaillesi szerződés következtében az entente birtokába került német kábelvonalak felosztásáról döntött. Azonban a megegyezésre nincs sok kilátás, mert Amerika fentartja idáig képviselt álláspontját és azt kívánja, hogy az Atlanti Óceánban elhelyezett kábelek ezentul is az Egyesült-Államok és Németország táviratforgalmának közvetlen lebonyolítására szolgáljon.

— Az erdélyi bányák aranytermelése. Bukaresti jelentések szerint az erdélyi bányákból ujabban 4000 kgramm aranyat szállítottak a kincstár részére. Az arany mai ára mellett óriási értéket képvisel az erdélyi bányák hozadéka.

— Ujabb korlátozások. A C. F. R. vezérigazgatóság a gabonaneműek, bor, beteg és halott-szállításokon kívül nem engedi meg a waggonok kísérését. Az említettekhez csak személyazonossági és erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkezők csatlakozhatnak kísérelül. Magán személyek nem közlekedhetnek az állomások sinei között.

— A germán leiek forgalomban maradnak. A „Csiki Lapok“ írja: Bukarestből érkezett jelentés nyomán bejárta a lapokat az a hír s fenntartással mi is megemlítettük, hogy a germán leieket március 1-től kezdve kivonják a forgalomból és ilyenformán a germán lei érvényét veszti. Illetékes helyről most azt jelentik ki, hogy ez a távirati jelentés tévedésen alapszik. Egyedül csak a germán ezer leies kivonásáról volt szó, ellenben a más címletű germán leiek változatlanul teljes értékűben forgalomban maradnak és azok kivonásáról ezidőszertig egyáltalán szó sincsen.

— Tavaszodik. A nap immár melegebb sugarakat bocsát a földre s ha mi, emberek, nem is érezzük ezt intenzívebben, a kis, hófehér hóvirág megérzi ezt. Tavasznak előhírnöke, fehér hóvirág, hozd el nekünk mind azt, amit lelkünk tiszta szeplőtlen fehérségben szimbolumként tisztel. Szerény kis hóvirág, te is elmulsz s jönni fog a tavasz valódi virága, az ibolya, melynek édes illata munkára, cselekvésre és szerelemre buzdítja az emberek százazreit s ha majd jön a nyár, a rengő, sárguló kalászkok között virító pipacs fogja hirdetni, hogy forró vágyak, szenvedélyek sohasem fognak kihalni az Isten képére teremtett emberiség kebeléből. Becsületes és igazságos munka fogja a rengő kalászkok hektárjainak ezreit megteremteni s az öreg föld újra megtanítja lakóit arra, hogy aki vele becsületesen, igazságosan bánik s nem sajnálja tőle a fáradságot, izzadságot, annak busásan megfizet. Pár hét s kezdetét veszi a mezőgazdasági munka, föld és tulajdonosa újra közelebbi nekszusba jut s jaj annak, aki nem érti meg mit suttog közös mindnyájunknak szülőanyja, éltetője: a föld. Minden talpalatnyi földet be kell vetni, meg kell munkálni s ha majd a rengő buzakalászkok arany sárgaságából a pipacs virága felénk virít, tükrözze vissza lánggal égő szeretetünket, ragaszkodásunkat az édes, mindeneket éltető, eltartó anyaföld iránt. Háladatosabb, becsületesebb valami nincsen a földnél, mert százszorosan fizeti meg azt a munkát, amit reá fordítunk. Ezt jegyezze meg mindenki, akinek birtokában akár csak egy tenyérnyi föld is van.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellen esetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Nyomdász-tanonc

azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában ::

— Mezőgazdaságtant tanulnak a teológusok. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári teológián a jelen félévtől kezdve a mezőgazdaságtant és a szövetkezeti ismereteket is tanítani fogják. E tárgyak előadására hetenként négy órát szentelnek. Ez az újítás igazán okos és praktikus, hiszen, főleg a falura és mezővárosokba kerülő lelkészek, — pedig ez a többség — igen nagy hasznát fogják látni gazdasági tanulmányaiknak és ebbeli képzettségükkel hiveiknek és egyházaiknak is nagy szolgálatokat tehetnek.

— Vonatok érkezése Szászvárosra. Tövis felől érkezik a 609-a. sz. személyvonat d. e. 10 óra 24 perckor. Arad felől érkezik a 610-a. sz. személyvonat d. u. 18 óra 04 perckor. Mindkét vonatnak csatlakozása van Tövisen egy Brassó, valamint Kolozsvár felől és felé és egy nagyváradi, illetve bukaresti közvetlen kocsival bírnak. Wienből a 14. sz. gyors minden hétfőn, csütörtökön és szombaton éjjel 22 óra 07 perckor, Bukarestből pedig a 13. sz. gyors minden hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9 óra 12 perckor érkezik s Szászvároson egy percnél rövidebb időre megáll. — Ezen gyorsvonatokra csakis számozott jegyek Aradon, Brassóban és Tövisen válthatók.

— Aki eladni vagy venni akar bármit, az hirdessen a „Szászváros és Vidék“-ben. Lapunk a megye minden városába, községébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár. Hirdetési díjak árszabás szerint.

Hogy alakult a társadalom?

Azok a kutató-tudósok és bölcsészek, akik azzal a tudománnyal foglalkoznak, hogy miképp is keletkeztek a legősibb, legegyszerűbb állati testek, hogyan állottak össze a legkezdtelegesebb testi alakulásba, szerveződésbe, társulásba azok az ősi „egyének“ (sejtek), a melyekből az állati testek képződtek: azok meglepő hasonlatosságot tapasztalnak a sejt-egyének és az emberi egyének társulásában.

Ugyanis mielőtt még valóságos állati testek lettek volna a földön, addig csak olyan egysejtű lények, azaz egyetlen egy sejtből állók tenyésztek, mint pl. a bacillusok. Akár csak állatok, mielőtt emberek társultak volna össze valami szervezetté. Olykor-olykor azok az egysejtűek összeverődnek ugyan tömegekké és így tenyésznek, de azok együtt mégse képeznek sohasem egy eleven testet. Eleven testté egybeszerződni csakis bizonyos felsőbbrendű sejtek tudtak, azok, amikből aztán az állatok teste lett. Ép így az állatok is össze-összeverődnek falkákká, tömegekké, de társadalmi életet, szerződést, civilizációt alkotni csak az ember kezd.

A legősibb állati test még olyan, hogy abban a sejtek hol együtt vannak és úgy tűnnek fel, mint csakugyan élő állati test, hol pedig szét is mennek.

Azonban kifejlődik abból az ősi bizonytalan alakulási sejtömegeből csakhamar az első szerveződési forma: egy központi sejt körül egy egész sejtársadalom, amelyet az a központi egyén igazgat. No és itt az a különbség, hogy az emberek társulásában is először ez a forma alakul ki, hogy egy központi egyén,

ERZSÉBET MOZI. Ma vasárnap, folyó hó 27-én
Fátyolos herczegnő.
Szenzációs kémdráma 5 felvonásban. Mesés kiállítás, fényes toalettek, izgalmas cselekmény.

a főnök, törzsfő körül képződik az emberek társas szerveződése. Akinek szintén az a hivatása, hogy ő igazgassa e körülötte élő törzset.

Abban az ősi körszerű, központi szerkezetű állatban a sejtek mind azzal vannak eliojálva, hogy valamennyi táplálékot gyűjtsön, csak az az egy központi sejt különbözik el a többitől, az nem végez ily munkát, hanem a többinek munkájából él és ő maga pedig egyre inkább csak arra rendezkedik be, hogy az egész kis szervezetnek a központi, minden sejtre kiterjedő összpontosítását mivelje. Éppen úgy, mint a törzsfő is egyre kevésbé a maga munkájából él, hanem a törzs látja őt el és ő maga hova-tovább csak azt az társas szervezetet összetartó, összepontosító, igazgató, azon uralkodó egyén lesz.

Ez a központ lesz az ősi sejtársadalmakban is egyre fejlettebb apparatussá, ez fejlődik ki az emberi társulásokban is fejlődési, királyi, uralkodói apparatussá.

És tovább? Tovább az emberi társulások történetében még nem volnánk. Még csak azokon a legalsóbb fokokon, a puhányszerű, körképződésű állatok fejlettségi fokán. Ha alakban nem is pontosan körszerűen, de berendezettség tekintetében. Végre is, mondja az az összehasonlító tudós, az állatok több száz év óta fejlődtek már, az emberi társadalmak pedig még tán százezer év óta sem és ezek nagyobbak is.

De az összehasonlítás sok furcsa gondolkozni valót ad.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Szabó Jenő, Szászváros. Ön kételkedhetik abban, hogy „semmi sem új a nap alatt”, de ezt maga a nagy természet is igazolja, amikor évezredekken keresztül évről-évre megújítja önmagát. Olvassa Darwint, s meg fog győződni erről.

Előfizető. Kérdésére nem adhatunk teljesen felvilágosító választ, hiszen az emberi szenvedélyek lobogó lángja gyakran a legkézzelfoghatóbb igazságokat is megperzseli. A világnézetek átalakulási korszakát éljük s ilyenkor — nem csoda — sok bolondgomba termelődik. Utlevelért a prefektúrához kell folyamodni.

Fülöp György, Déva. Ha erre jár, nézzen be hozzánk egy kis beszélgetésre. Üdv!

Öreg. Levél ment. Ádít üdvözlőm. Közelebről személyesen mindenről.

Gyula, Déva. Sajnáljuk, hogy nem találkozhatunk, de nem rajtunk mult. Üdv!

Rosiu Ádám, Algyógy. A kérdéses ügyben — ha bejön — személyesen tárgyalhatunk. Üdv!

Sch. Ö. V.-Hunyad. Mikor láthatjuk szerény körünkben?

Eladó két szekrény, szőnyeg, függöny, ebédlő- és konyha-berendezés Széll-utca 7. szám alatt.

PETRU HERȚA

vegyeskereskedése, Strada Regala 5. szám.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Szászvárosban, Strada Regala (Vásártér) 5. sz., a rendőrségi épület alatt, a Centrál szállóval szemben

vegyes kereskedést

nyitottam. A mai nehéz beszerzési viszonyok dacára nálam mindenféle fűszer, csemege, rőfős, rövid-áru stb. kapható a lehető legolcsóbb napi árak mellett. — A n. é. vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

PETRU HERȚA

vegyeskereskedő.

127 1—2

Egy komplett női kelengye esetleg részletekben is eladó. Megtekinthető Stern Nándor divatüzletében.

Paplan-készítést elvállal özv. Bajkor Mihályné, Hegy-utca 22. sz. 121 2—2

Bricska, majdnem egészen új, egyes és kettős rudakkal, valamint 2 és fél hold **szántóföld** közvetlen a város szélén eladó. Cim a kiadóhivatalban. 120 2—3

Egy Arnheim-féle 3. számú páncélos pénzszekrény íróasztallal olcsó árban eladó. Értekezhetni: Edmund Schuster, Sörház-utca 16. sz. 122 2—2

Stern Ferdinánd

divatkereskedő Szászvárosban.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy f. év március 1-ével kezdődőleg a híres

„Turul cipőgyár“

készítményeit **állandóan raktáron tartom.** A n. é. vásárló közönség érdekeit is vélem szolgálni, amikor módomban áll „Turul“ gyártmányu férfi-, női- és gyermek-cipőket helyben is a talpba vésett eredeti gyári áron árusítani. — Szives pártfogást kér tisztelettel:

Stern Ferdinánd

divatkereskedő, a „Turul“ cipőgyár főraktárosa. 125 2—2

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, **ó- és új fajborok.**

Minden este D u m a Pepi gordonka-szólista vezetése mellett cigányzene! Minden vonathoz omnibusz

106 8—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen mű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

VALERIU DICU

fűszer és gyarmatáru kereskedő Szászváros, Főtér.

Értesítés!

107 5—8

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Szászvárosban a Főtéren (dr. Popu-féle házban)

fűszer-, gyarmatáru- és csemege-kereskedést

nyitottam. — A mai nehéz beszerzési viszonyok dacára is sikerült raktáramat minden e szakmába vágó árucikkkel ellátni. — A n. é. vevőközönség szives pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

VALERIU DICU,

fűszer-, gyarmatáru- és csemegekereskedő Szászváros, Főtér, (Baumann-féle péktüzet mellett.)

Olcsó árak! Pontos és gyors kiszolgálás!

Értesítés!

Alólirott tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy az

Első Magyar Általános Biztosító Társaság szászvárosi képviselőjét

átvettem és így ezentúl az esedékes díjnyugták nálam fizetendők, úgy szintén az élet-, tűz-, jég-, baleset- és betörés elleni biztosítások felvétele általam történik.

Tisztelettel

Forray György

ügynök.

115 3—3

Szesz és szeszes-ital kimérők figyelmébe!

Van szerencsénk a n. é. vásárló közönséget értesíteni, hogy Szászvárosban, Főtér 3. szám alatt lévő nagy

raktárunkban

szavatolt 96 fokos szesz, borseprő, törköly, szilvórium, továbbá a legzamatosabb erdélyi és hegyaljai ó- és új asztali bor, valamint különféle csemegeborok lit.-ként 8 leitől felfelé kaphatók. Tisztelettel:

Banca Ardeleana & Comp.

bor és szesz nagy raktára Szászváros, Főtér 3. szám (a Bisztricsányi-féle házban.)

112 5—